

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela	Data sporządzenia 2025-06-10
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji Narodowej	Źródło: -DER-
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Barbara Nowacka – Minister Edukacji	Nr w wykazie prac UDER 54
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Ewa Staniszevska – Zastępcą Dyrektora w Departamencie Współpracy z Samorządem Terytorialnym e-mail: Ewa.Staniszevska@men.gov.pl tel. 22 34-74-458 Monika Barwińska – radca w Departamencie Współpracy z Samorządem Terytorialnym e-mail: Monika.Barwinska@men.gov.pl tel. 22 34-74-248	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy jest odpowiedzią na wnioski kierowane do Ministra Edukacji przez nauczycieli i nauczycielskie organizacje związkowe. W opinii środowisk oświatowych obowiązujący od dnia 1 września 2022 r. przepis art. 42 ust. 2f ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, nie ułatwił kontaktów między przedszkolami, szkołami i placówkami oraz innymi jednostkami organizacyjnymi wymienionymi w art. 1 ust. 1 ustawy, zwanymi dalej „szkołami”, a rodzicami i uczniami. Godziny dostępności są sztywno określone, a ich realizacja często koliduje z obowiązkowymi zajęciami uczniów co uniemożliwia ich udział w konsultacjach. Zniesienie cotygodniowej dostępności nauczycieli będzie nie tylko zniesieniem uciążliwego obowiązku dla nauczycieli, ale też ułatwieniem dla dyrektorów szkół, którzy obecnie muszą uwzględniać w organizacji pracy szkoły czas dostępności nauczycieli i – mimo braku regulacji dotyczących ewidencjonowania – muszą nadzorować pracę nauczycieli. Natomiast obowiązek prowadzenia przez nauczycieli konsultacji dla uczniów, wychowanków i ich rodziców wynika z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy i mieści się w ramach realizowanych przez nauczycieli zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, w tym zajęć opiekuńczych i wychowawczych uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów.

Jednocześnie w ramach powołanego przez Ministra Edukacji Zespołu do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli, we współpracy z przedstawicielami organizacji związkowych zrzeszających nauczycieli, przedstawicielami organizacji jednostek samorządu terytorialnego oraz ekspertami Instytutu Badań Edukacyjnych i Państwowej Inspekcji Pracy zostały podjęte prace nad kolejnymi niezbędnymi zmianami, w zakresie czasu pracy nauczycieli. W związku z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2025 r. III PZP 3/24, zmieniającą dotychczasową linię orzecniczą w zakresie czasu pracy nauczycieli, będą analizowane zagadnienia składające się na system czasu pracy nauczycieli. Na podstawie wniosków z powyższych analiz zostaną podjęte prace nad nowymi regulacjami.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projekcie ustawy proponuje się uchylenie art. 42 ust. 2f i 2g ustawy, tj. regulacji dotyczącej dostępności nauczyciela w szkole. Obecnie zgodnie z art. 42 ust. 2f ustawy w ramach zajęć i czynności statutowych, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy, nauczyciel jest obowiązany do dostępności w szkole w wymiarze 1 godziny tygodniowo, a w przypadku nauczyciela zatrudnionego w wymiarze niższym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć – w wymiarze 1 godziny w ciągu 2 tygodni, w trakcie której, odpowiednio do potrzeb, prowadzi konsultacje dla uczniów, wychowanków lub ich rodziców. Jednocześnie zgodnie z art. 42 ust. 2g ustawy, w przypadku nauczyciela, który w ramach stosunku pracy prowadzi:

- 1) zajęcia dydaktyczne, wychowawcze lub opiekuńcze bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz w wymiarze niższym niż 6 godzin tygodniowo lub
- 2) wyłącznie zajęcia w formach pozaszkolnych lub zajęcia w szkole dla dorosłych, branżowej szkole II stopnia lub szkole policealnej, bez względu na wymiar zatrudnienia

– wymiar dostępności nauczyciela w szkole, o której mowa w art. 42 ust. 2f ustawy, ustala dyrektor szkoły odpowiednio do potrzeb, z tym że wymiar ten nie może być wyższy od wymiaru określonego w art. 42 ust. 2f ustawy, a dostępność

nauczyciela w szkole oraz inne zajęcia i czynności realizowane przez niego w ramach stosunku pracy nie mogą przekroczyć maksymalnego tygodniowego wymiaru czasu pracy obowiązującego tego nauczyciela.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Czas pracy nauczycieli podlega regulacjom w każdym systemie edukacji w Europie. W zależności od kraju regulacje te mają różne określenia i są określane jako: całkowity czas pracy, liczba godzin dydaktycznych lub czas dostępności w szkole. W większości krajów, w których całkowity czas pracy podlega regulacjom, nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin pracują 40 godzin tygodniowo, od 30 godzin w Grecji i Albanii do 42 godzin w Szwajcarii i Liechtensteinie. W ramach badania TALIS nauczyciele zadeklarowali, że pracują średnio 39 godzin tygodniowo. Liczba godzin dydaktycznych podlegających regulacjom waha się od minimum 12 godzin tygodniowo w Turcji do maksimum 26 godzin tygodniowo na Węgrzech. Nauczyciele w Unii Europejskiej pracujący w pełnym wymiarze godzin zgłosili, że na nauczanie średnio poświęcają prawie 20 godzin tygodniowo. Istnieje zatem wyraźna zbieżność między przepisami a rzeczywistą sytuacją. Opisując swoje obowiązki nauczyciele stwierdzali, że poświęcają mniej niż połowę czasu na nauczanie. Zadania bezpośrednio związane z nauczaniem (tj. planowanie / przygotowywanie lekcji oraz ocenianie / korygowanie) zajmują prawie jedną czwartą czasu. Pozostałe obowiązki, takie jak praca administracyjna, zarządzanie szkołą i komunikacja z rodzicami, wypełniają pozostałą jedną czwartą czasu pracy. Ponadto, gdy nauczyciele pracują więcej godzin, proporcje między tymi zadaniami ulegają zmianie. Nauczyciele pracujący w większym wymiarze godzin zwykle poświęcają mniej czasu na nauczanie, a więcej na inne zadania. W skrajnych przypadkach czas poświęcony na nauczanie może obejmować jedynie jedną trzecią całkowitego czasu pracy. Niektóre centralne władze oświatowe dokonują przeglądu obciążeń zawodowych nauczycieli, aby zmniejszyć liczbę zbędnych zadań, ukierunkować ich pracę na podstawowe obowiązki i zmniejszyć ilość czasu poświęcanego na czynności administracyjne.

Źródło: European Commission/EACEA/Eurydice, 2021. Nauczyciele w Europie: Kariera, rozwój zawodowy i ogólne samopoczucie. Raport Eurydice. Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
nauczyciele zatrudnieni w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej	618 197 osób (631 409,20 etatów)	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r., według stanu bazy SIO na dzień 3.01.2025 r.)	Bardziej elastyczne zasady w zakresie czasu pracy nauczycieli – odstępianie od sztywnych regulacji dotyczących godzin dostępności w szkole.
dyrektorzy publicznych przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej	19 613 osób	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r., według stanu bazy SIO na dzień 3.01.2025 r.)	Bardziej elastyczne zasady w zakresie czasu pracy nauczycieli – odstępianie od sztywnych regulacji dotyczących godzin dostępności w szkole.
dzieci i uczniowie publicznych przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej	5 538 738 uczniów	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r., wg stanu bazy SIO na dzień 9.06.2025 r.)	Bardziej elastyczne zasady w zakresie dostępności nauczycieli udzielających konsultacji.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy ma pilny charakter deregulacyjny. Aby oczekiwane i istotne społecznie zmiany postulowane przez środowisko oświatowe, w tym związki zawodowe reprezentujące nauczycieli mogły być wdrożone z początkiem nowego roku szkolnego (1 września 2025 r.), niezbędne jest procedowanie projektu w trybie odrębnym. Dlatego projekt ustawy zostanie przekazany jedynie do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, w której obecni są przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego będącymi organami prowadzącymi szkół.

Projekt ustawy zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe zr.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania		Projektowane zmiany nie powodują skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Nie dotyczy											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
		Skutki											
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0					
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0					
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0					
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zmiana znosząca sztywną regulację w zakresie dostępności nauczycieli korzystnie wpłynie na poczucie ich dobrostanu.											
Niemierzalne	—												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Brak wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.											
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu													
☐ nie dotyczy													

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie X nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów X zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie X nie dotyczy	
Komentarz:			
9. Wpływ na rynek pracy			
Projektowana zmiana korzystnie wpłynie na organizację pracy nauczycieli i szkół.			
10. Wpływ na pozostałe obszary			
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: ☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu			
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Planuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie z dniem 1 września 2025 r.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
Ze względu na charakter regulacji nie przewiduje się przeprowadzenia mierzenia efektów wprowadzonych zmian.			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			
Brak załączników			